

IICEC ENERJİ PİYASASI HABER BÜLTENİ

8 Mayıs 2026

Özel Sayı

Sayı: 42

COP31 Öncesi Kritik 'Üst Düzey Enerji Dönüşümü Diyalogu' Paris'te Gerçekleştirildi

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), COP31'in "stratejik partneri" ilan edildi.

COP31-IEA High-Level Energy Transition Dialogue

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), bu yıl Kasım ayında Antalya'da düzenlenecek COP31 hazırlıkları kapsamında, 50'den fazla ülkenin bakanlarını, büyükelçilerini, üst düzey yetkililerini, özel sektör yöneticilerini, sivil toplum temsilcilerini, karar vericilerini ve düşünce liderlerini Paris'te düzenlenen Üst Düzey Enerji Diyalogu toplantısında bir araya getirdi.

Etkinliğin Açılış Oturumu'nun yayın kaydına [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), bu yıl Kasım ayında Antalya'da düzenlenecek COP31 hazırlıkları kapsamında, 50'den fazla ülkenin bakanlarını, büyükelçilerini, üst düzey yetkililerini, özel sektör yöneticilerini, sivil toplum temsilcilerini, karar vericilerini ve düşünce liderlerini 30 Nisan 2026 tarihinde Paris'te düzenlenen Üst Düzey Enerji Diyalogu toplantısında bir araya getirdi. Enerji, sanayi, finans ve sivil toplum dünyasının önde gelen isimlerinin katıldığı toplantıda; enerji güvenliği, elektrifikasyon, temiz enerji dönüşümü, sanayinin dönüşümü ve küresel enerji krizinin etkileri COP31 süreci çerçevesinde ele alındı. Toplantının en önemli

çıktılarından biri ise COP31 Başkanlığı ile IEA arasında resmi bir "stratejik ortaklık" kurulmasının açıklanması oldu.

Orta Doğu kaynaklı enerji arz krizinin ve Hürmüz Boğazı çevresindeki jeopolitik gerilimlerin küresel enerji piyasalarında ciddi baskı yarattığı bir dönemde gerçekleştirilen toplantıda, elektrifikasyon, enerji verimliliği, düşük emisyonlu teknolojiler, temiz pişirme çözümleri (clean cooking), metan emisyonları, döngüsel ekonomi ve sanayinin dönüşümü gibi başlıklar öne çıktı.

COP31'e kadar devam edecek diyalog serisinin, enerji alanındaki uluslararası iş birliğini güçlendirmesi ve COP31 Başkanlığı'nın stratejik önceliklerinin şekillenmesine katkı sunması hedefleniyor.

Bu yılki Üst Düzey Diyalog etkinliği; COP31 Başkanlığı'nın hedeflerini netleştirmesine, paydaşlar arasında uyumu güçlendirmesine ve enerji konusunun iklim müzakerelerinde merkezi yer tutmasını desteklemeyi amaçlıyor. Mevcut taahhütlerin pratik, ekonomik ve ölçülebilir sonuçlara nasıl dönüştürülebileceğine odaklanan diyalog süreci, 2023 yılında Birleşik Arap Emirlikleri'nin COP28 Başkanlığı ile başlayan ve Azerbaycan'ın COP29 ile Brezilya'nın COP30 Başkanlıkları döneminde devam eden üst düzey enerji diyalogu toplantılarının devamı niteliğini taşıyor.

İlk Üst Düzey Enerji Diyalogu, IEA Başkanı **Dr. Fatih Birol** başkanlığında gerçekleştirildi. Toplantının açılış (keynote) konuşmasını T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı ve Türkiye'nin COP31 Başkanı Murat Kurum yaptı. Toplantının açılış bölümünde ayrıca Avustralya'nın OECD Büyükelçisi ve COP31 müzakere temsilcisi Stephen Jones, Fransa Eski Başbakanı ve COP21 Başkanı Laurent Fabius, COP26 Başkanı Alok Sharma, COP29 Baş Müzakerecisi ve Azerbaycan Dışişleri Bakan Yardımcısı Yalchin Rafiyev ile UNFCCC Sekreteri Simon Stiell ve Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC) CEO'su Stephanie Pfeifer özel değerlendirme ve konuşmaları ile yer aldı.

IEA Başkanı ve IICEC Onursal Başkanı Dr. Fatih Birol: "Dünya hem enerjide hem de ekonomik açıdan büyük bir meydan okumayla karşı karşıya."

IEA Başkanı Dr. Fatih Birol: “Dünya hem enerjide hem de ekonomik açıdan büyük bir meydan okumayla karşı karşıya.”

Fatih Birol konuşmasında, Orta Doğu'daki gelişmeler ve Hürmüz Boğazı çevresindeki enerji arz risklerinin küresel enerji sistemi üzerinde ciddi baskı oluşturduğunu belirterek, dünyanın hem enerjide hem de ekonomik açıdan tarihi ölçekte bir meydan okumayla karşı karşıya olduğunu söyledi. Petrol fiyatlarının 120 doların üzerine çıktığını, petrol ve doğalgaz arzındaki aksaklıkların özellikle gelişmekte olan ülkeler üzerinde ağır baskılar yarattığını ifade eden Birol, güvenli, erişilebilir ve sürdürülebilir enerji çözümlerinin hızla yaygınlaştırılmasının kritik önem taşıdığını vurguladı.

Birol ayrıca geçmişte yaşanan büyük enerji krizlerinin ülkelerin enerji politikalarında yapısal değişimlere yol açtığını, yeni ortaklıkların, teknolojilerin ve enerji tercihlerinin bu süreçlerde yeniden şekillendiğini ifade etti. Mevcut enerji krizinin de enerji güvenliği ile iklim politikaları arasındaki ilişkiyi yeniden tanımladığını belirten Birol, elektrifikasyonun artık küresel enerji dönüşümünün merkezinde yer aldığını söyledi. Artan klima kullanımı, yapay zekâ destekli veri merkezleri ve elektrikli araçların küresel elektrik talebini hızla büyüttüğüne dikkat çeken Birol, önümüzdeki dönemin en kritik sorularından birinin bu devasa elektrik ihtiyacının nasıl karşılanacağı olduğunu ifade etti.

Birol, 2025 yılında küresel nükleer enerji üretiminin tarihindeki en yüksek seviyeye ulaştığını, emisyon artış hızının ise pandemi döneminden bu yana en düşük seviyede gerçekleştiğini belirtti. Aynı yıl devreye alınan elektrik santrallerinin yaklaşık %75'inin yenilenebilir enerji kaynaklı olduğunu vurgulayan Birol; güneş, rüzgâr ve jeotermal enerjinin birçok ülke açısından umut verici bir ivme yakaladığını söyledi. Afrika'da temiz pişirme teknolojilerine erişim eksikliğinin her yıl yüz binlerce insanın yaşamını kaybetmesine yol açtığını ifade eden Birol, bu konunun COP31 öncesinde önemli önceliklerden biri olacağını dile getirdi.

T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı ve Türkiye'nin COP31 Başkanı Murat Kurum: “Enerji krizi, enerji güvenliğini tekrar gündemin en üst sırasına taşıdı.”

T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı ve Türkiye'nin COP31 Başkanı **Murat Kurum** konuşmasında mevcut küresel enerji krizinin enerji güvenliği ile fosil yakıt bağımlılığını yeniden küresel gündemin en üst sıralarına taşıdığını belirterek, vatandaşları enerji piyasalarındaki sert dalgalanmalardan korumanın en etkili yolunun temiz enerji dönüşümünü hızlandırmak olduğunu ifade etti. Kurum, COP31 ile IEA arasında kurulan stratejik ortaklığın; sıfır atık politikalarının emisyon etkileri, temiz pişirme erişiminin artırılması, sanayinin elektrifikasyonu, enerji verimliliği ve yeni elektrik sistemi mimarileri gibi alanlarda IEA'nın veri, analiz ve politika desteğini içereceğini açıkladı.

Bakan Murat Kurum: "Çok taraflılığa olan güveni koruyacağız, sürdürülebilir bir diyalog ortamı tesis edeceğiz, ülkelerin egemenlik haklarına ve ulusal koşullarına saygı duyacağız. Saygının temelinde de sorunların ve fırsatların açık bir diyalog içinde ele alınabilmesi en öncelikli hassasiyetimizdir. Bu hassasiyetimizi Uluslararası Enerji Ajansı'nın krizlere hızlı müdahale kabiliyeti ile stratejik rezervlerin yönetimindeki alt yapısıyla birleştirdiğimizde istediğimiz her hedefe ulaşacağımız da aşikardır.

Ajans, çok kritik ve önemli adımlar attı değerli Fatih Başkan'ın öncülüğünde ve atmaya da devam ediyor. Bu kapsamda biz de Ajans ile birlikte stratejik ortaklığımızı bu toplantıda açıklamaktan memnuniyet duyuyoruz. Yani COP31 başkanlığı olarak Uluslararası Enerji Ajansı ile artık stratejik ortak konumundayız ve bu stratejik ortaklık duruşuyla iş birliğimizi bir adım daha ileri taşımak istiyoruz."

Paris Antlaşması'nın ikinci on yılına girildiğine dikkat çeken Kurum, ilk on yılda ülkelerin taahhütlerini ve kurumsal çerçeveyi oluşturduğunu, yeni dönemde ise bu hedeflerin somut uygulamalara dönüştürülmesinin temel öncelik olacağını vurguladı. COP31'in ana temalarından birinin bilim ve teknoloji olacağını belirten Kurum, enerji paradigmasının dönüşümünün artık bir tercih değil zorunluluk haline geldiğini söyledi.

Temiz enerjiye geçişin hızlandırılması, elektrifikasyonun yaygınlaştırılması, enerji verimliliğinin artırılması ve yeşil sanayileşme süreçlerinin COP31 gündeminin temel unsurları arasında yer alacağını ifade etti. Bakan Kurum, yine COP31'de yeşil sanayileşme, yenilenebilir enerji entegrasyonu, kritik minerallerin yönetimi ve iklimle dirençli şehirler başlıklarının ele alınacağını belirtti.

Konuşmasında Türkiye'nin enerji dönüşümündeki ilerlemelerine de değinen Kurum, son on yılda Türkiye'nin yenilenebilir enerji üretimini üç kat artırdığını, enerji verimliliğine 10 milyar doların üzerinde yatırım yaptığını ve enerji depolama kapasitesi bakımından Avrupa'daki birçok ülkenin önüne geçtiğini söyledi. Şehirlerin enerji

dönüşümünün en görünür uygulama alanlarından biri olduğunu vurgulayan Kurum, 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremleri sonrasında iki yıl içinde 500 bin afet konutunun inşa edildiğini belirterek dirençli şehirler ve sürdürülebilir altyapı konularının da COP31 yaklaşımının önemli bileşenlerinden biri olduğunu ifade etti.

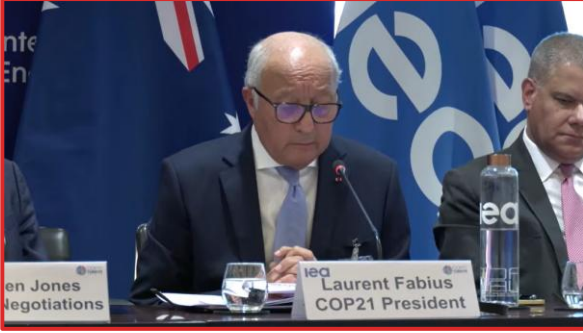

Avustralya'nın OECD Büyükelçisi ve COP31 müzakere temsilcisi Stephen Jones: "Avustralya Türkiye ile bu yıl COP31'i birlikte gerçekleştirecek olmaktan gurur duymaktadır."

Avustralya'nın OECD Büyükelçisi ve COP31 müzakere temsilcisi **Stephen Jones**, Türkiye ile Avustralya'nın COP31 sürecinde geliştirdiği ortaklığın diyalog, uzlaşma ve eylem ilkeleri üzerine kurulduğunu söyledi. Küresel enerji krizinin temiz enerji yatırımlarının önemini daha da artırdığını belirten Jones, yenilenebilir enerji teknolojilerinin artık birçok bölgede fosil yakıtlı santrallerden daha fazla elektrik üretmeye başladığını ifade etti. Temiz enerji yatırımlarının küresel ölçekte fosil yakıt yatırımlarını geride bıraktığını belirten Jones, elektrifikasyonu enerji dönüşümünün temel taşı olarak tanımladı.

Diyalog kapsamında katılımcılar; elektrifikasyon, enerji verimliliği ve düşük emisyonlu teknolojilerin enerji güvenliği açısından kritik rolüne dikkat çekerken, özellikle sanayide elektrifikasyonun hızlandırılması, metan emisyonlarının azaltılması, biyometan kullanımı ve döngüsel ekonomi uygulamalarının enerji sistemi üzerindeki etkileri öne çıkan başlıklar arasında yer aldı. Ayrıca Temmuz ayında düzenlenecek Afrika Temiz Pişirme (Clean Cooking) Zirvesi'nin, COP31 öncesinde önemli bir hazırlık süreci oluşturacağı ifade edildi. Paris'te gerçekleştirilen ilk Üst Düzey Enerji Diyaloğu, COP31 Antalya sürecinde enerji güvenliği, elektrifikasyon, temiz enerji yatırımları ve sanayinin dönüşümünün küresel iklim müzakerelerinin merkezinde yer alacağını ortaya koyarken, Türkiye'nin COP31 Başkanlığı kapsamında enerji ve iklim diplomasisinde görünür ve aktif bir rol üstlenmeye hazırlandığına da işaret etti.

Fransa Eski Başbakanı ve COP21 Başkanı Laurent Fabius: “Müzakerelerde bilimsel veriler ve gerçekler ön planda olmalı, somut adımlar atılmalı.”

COP26 Başkanı Alok Sharma: “Finansman tarafı en kritik sorunlardan biri.”

Fransa Eski Başbakanı ve COP21 Başkanı **Laurent Fabius**, konuşmasında uyum, geçiş süreci, hazırlıklar ve COP32 ile COP33 gündemleri gibi başlıkları ön plana çıkarırken iş dünyasının ve şehirlerin rolüne değindi, finansmanın önemine vurgu yaptı. Fabius, ayrıca sıfır atık konusuna dikkat çekerek “metan”ın COP31 gündeminde en önemli konulardan biri olması gerektiğini sözlerine ekledi.

COP26 Başkanı **Alok Sharma**, dünyanın sanayi öncesi döneme göre 1,8°C'lik bir ısınmaya doğru ilerlediğini ifade ederken kömür tüketiminin kademeli olarak azaltılması gerektiğini vurguladı. Finansman tarafının en kritik sorunlardan biri olduğunu belirterek sözlerine devam eden Sharma, 2,3 trilyon dolarlık yatırımın 2030 yılına kadar ihtiyaç duyulan yatırımın üçte biri seviyesinde kaldığına ve bu yatırımların %80'inin Çin, Avrupa ve Amerika gibi bölgelerde yoğunlaştığına dikkat çekti.

Bilimin önemine de değinen Fabius, müzakerelerde bilimsel verilerin ve gerçeklerin ön planda olması gerektiğini söyledi. NDC, BTR, GST raporlarının bilimsellik anlamında son derece kritik öneme sahip olduğunu dile getiren Fabius, COP33 müzakerelerine kadar somut adımların atılması gerektiğini belirtti.

Gelişmekte olan ülkeler ve özellikle az gelişmiş ülkelerin küresel emisyonların %30-35'ini oluşturmasına rağmen yeterli finansmana erişemediğini kaydeden Sharma, bu nedenle iklim finansmanının COP31 için merkezi bir öneme sahip olduğunu belirtti. Harmanlanmış finansman, kalkınma bankalarının garanti mekanizmaları konusunda daha aktif olmaları ve hibe desteklerinin sağlanması gibi çözümlerin büyük önem arz ettiğini sözlerine ekleyen Sharma, uluslararası iş birliği ve zor sektörlere finans akışı gibi çözümlerin de önemli olduğunu ifade etti.

UNFCCC Sekreteri Simon Stiell: “Stagflasyon riski var.”

UNFCCC Sekreteri **Simon Stiell**, yaşanan savaşların yol açtığı sosyal ve ekonomik sorunların yanı sıra fosil yakıt maliyetlerinin yarattığı krizin devlet bütçeleri üstünde büyük bir yük olduğuna vurgu yaparak stagflasyon riski oluşturduğunu söyledi ve dünyadaki birçok ülkenin yenilenebilir dönüşümü enerji güvenliğinin temel taşı olarak gördüğünü ifade etti. Şebekeler ve enerji depolama sistemlerine yatırım, metan gibi güçlü sera gazlarının azaltılması, gıda güvenliğinin korunması gibi en acil konulara küresel ölçekte öncelik verilmesi gerektiğine dikkat çeken Stiell, iklim şokları ve gübre kıtlığının bu yıl yaklaşık 45 milyon insanı akut açlık riskiyle karşı karşıya bıraktığını sözlerine ekledi.

Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC) CEO’su Stephanie Pfeifer: “COP31 küresel durum değerlendirmesi için önemli bir platform.”

Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC) CEO’su **Stephanie Pfeifer**, temiz enerji yatırımlarının artık fosil yakıt yatırımlarını geride

bıraktığını belirterek, yatırımcıların karbonsuz ekonomiye geçişi bu on yılın en kritik dönüşüm alanlarından biri olarak gördüğünü ifade etti. Pfeifer, yenilenebilir enerjinin üç katına çıkarılması, enerji verimliliğinin iki katına yükseltilmesi ve fosil yakıtlardan kademeli uzaklaşma hedeflerinin enerji güvenliği ve dayanıklılığı güçlendirebileceğini söyledi. Temiz enerji dönüşümünün hızlanması için finansman mekanizmalarının güçlendirilmesi, yatırım risklerinin azaltılması, özel sermayenin harekete geçirilmesi, şebeke altyapısının geliştirilmesi ve elektrifikasyonu destekleyen politikaların kritik önem taşıdığını vurgulayan Pfeifer, özellikle gelişmekte olan ülkelerde temiz enerji yatırımlarının artırılmasının küresel ekonomi açısından stratejik önem taşıdığını ifade etti.

COP31 Antalya Sürecinde Enerji Güvenliği ve Uygulama Gündemi Öne Çıkıyor

Paris’te gerçekleştirilen ilk Üst Düzey Enerji Dönüşümü Diyalogu, COP31 Antalya sürecinin yalnızca iklim taahhütlerinin yenilenmesine değil, bu taahhütlerin uygulanabilir, finanse edilebilir ve ölçülebilir politikalara dönüştürülmesine odaklanacağını gösterdi. Toplantıda öne çıkan mesajlar, enerji güvenliği ile temiz enerji dönüşümünün artık birbirinden ayrı değil, birbirini tamamlayan iki stratejik öncelik olarak ele alındığını ortaya koydu.

Elektrifikasyon, enerji verimliliği, yenilenebilir enerji yatırımları, şebeke altyapıları, temiz pişirme çözümleri, metan emisyonlarının azaltılması ve iklim finansmanı başlıkları, COP31’e giden süreçte enerji gündeminin temel unsurları olarak öne çıktı. IEA’nın COP31’in stratejik partneri ilan edilmesi ise Antalya sürecinde veri, analiz ve politika tasarımının daha merkezi bir rol oynayacağına işaret etti.

Bu çerçevede COP31, küresel enerji krizinin yarattığı kırılganlıklar karşısında daha güvenli, erişilebilir ve sürdürülebilir enerji sistemlerinin inşası için önemli bir platform olma potansiyeli taşıyor. Türkiye’nin ev sahipliğinde ve Avustralya ile iş birliği içinde yürütülecek COP31 süreci, enerji güvenliği, finansman, teknoloji ve uygulama odaklı iklim diplomasisinin önümüzdeki dönemdeki en kritik başlıklarından biri olmaya aday görünüyor.

IICEC ÜYELERİNE TEŞEKKÜRLERİMİZİ SUNARIZ

Yayıncı:

SABANCI UNIVERSITY IICEC
ISTANBUL INTERNATIONAL CENTER
FOR ENERGY AND CLIMATE (IICEC)

İletişim:

Bora Şekip Güray
Dr. Mehmet Doğan Üçok
Can Yiğit Tunçman

Tasarım:

Burak Söyünmez

Adres:

IICEC
Sabancı Üniversitesi Minerva Palas
Bankalar Cd. No:2, Karaköy, İstanbul 34420

Telefon:

+90 (212) 292 49 39 / 1114

IICEC Enerji Piyasası Haber Bülteni IICEC Websitesi'nde <https://iicec.sabanciuniv.edu> elektronik ortamda yayımlanır ve IICEC e-mail gönderim listesine e-mail ile iletilir.

IICEC, Enerji Piyasası Haber Bülteni'nde yayımlanan haber, veri, analiz ve yorumlara dayanılarak alınan ticari kararlardan sorumlu tutulamaz.

sabanciuniv.edu

IICEC – Sabancı University
Istanbul International Center for Energy and Climate

<https://iicec.sabanciuniv.edu>